

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 438/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč PhD., s.r.o., 17. novembra 3215, Čadca, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. CA-9C/338/2015 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo/62/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 1. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu a postupom najvyššieho súdu v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia (v petite ústavnej sťažnosti zjavne chybou v písaní uvádza sp. zn. konania okresného súdu „9C/338/2015“, správne má byť sp. zn. CA-9C/338/2015, pozn.). Žiada, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe žaloby doručenej okresnému súdu 4. augusta 2015 a postúpenej pôvodnému Okresnému súdu Čadca 7. decembra 2015 sa žalobca domáhal proti sťažovateľovi ako žalovanému zaplatať 19 429,27 eur z titulu náhrady škody. Okresný súd Čadca rozsudkom z 20. mája 2021 žalobu zamietol a sťažovateľovi a intervenientovi na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Krajský súd v Žiline, rozhodujúc o odvolaní žalobcu rozsudkom z 23. augusta 2022, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a sťažovateľovi a intervenientovi na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 10. novembra 2022 a sťažovateľ podaním z 31. januára 2023 urgoval okresný súd, aby rozhodol o trovách konania, ktoré predtým špecifikoval vo svojom podaní z 25. októbra 2022. V odpovedi na urgenciu okresný súd sťažovateľa informoval, že vo veci bolo 22. decembra 2022 žalobcom podané dovolanie a súd vykonáva procesné úkony spojené s dovolaním.

4. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že pre postup okresného súdu je od začiatku napadnutého konania príznačná nečinnosť a aj nekonanie najvyššieho súdu o dovolaní žalobcu má značný vplyv na jeho (stále neisté) postavenie ako úspešnej strany v konaní. Zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie trvalo takmer šesť rokov a do jeho právoplatného skončenia sedem a pol roka, ale stav jeho právnej neistoty sa predlžuje o ďalšiu nečinnosť najvyššieho súdu.

5. Pokiaľ ide o zložitost' veci, uvádza, že táto je po právnej stránke štandardnou, a ani fakticky nešlo o zložitý prípad, kde by bolo treba posúdiť veľké množstvo dôkazov alebo vypočúť veľa svedkov. Argumentuje, že bol vždy a v celom konaní aktívny a súčinný, opakovane využíval právne prostriedky ochrany práv podaním relevantných vyjadrení a návrhov a zúčastňoval sa ústnych pojednávaní. Poukazuje aj na to, že v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania, ktoré podľa jeho tvrdenia stále narastajú, čím tiež dochádza k nehospodárnosti a zbytočným priet'ahom.

6. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom, pracoviskom Čadca zistil, že spis bol najvyššiemu súdu predložený 18. mája 2023 na rozhodnutie o podanom dovolaní. Podľa tvrdení sťažovateľa najvyšší súd do dňa podania ústavnej sťažnosti o dovolaní nerozhodol a ani nereagoval na jeho žiadosť o rozhodnutie z 20. februára 2025. Z overenia aktuálneho stavu dovolacieho konania ústavným súdom však vyplýva, že najvyšší súd rozhodol vo veci sťažovateľa uznesením sp. zn. 1Cdo/62/2023 z 26. marca 2025 tak, že dovolanie žalobcu odmietol a 17. apríla 2025 spis (spolu s rozhodnutím) vrátil okresnému súdu, ktorý je po účinnosti tzv. novej súdnej mapy vo veci príslušný rozhodovať, vec je tak vedená pod sp. zn. CA-9C/338/2015.

7. Vzhľadom na to, že meritórne bola vec sťažovateľa od 10. novembra 2022 právoplatne skončená, okresný súd následne po vrátení veci rozhodol o výške náhrady trov konania uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 12. mája 2025. Uznesenie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom všeobecných súdov v napadnutom konaní, ktoré mali spôsobiť zbytočné priet'ahy, konkrétne okresný súd pri rozhodovaní o žalobe o zaplatenie proti sťažovateľovi ako žalovanému a najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní žalobcu.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu:

10. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

11. Z ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v priebehu napadnutého konania rozhodol rozsudkom z 20. mája 2021, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu z 23. augusta 2022 a vec je v merite právoplatne skončená od 10. novembra 2022. Následne 18. mája 2023 postúpil vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní, ktorý mu vec vrátil 17. apríla 2025. Z toho je zrejmé, že v čase podania ústavnej sťažnosti (1. apríla 2025) okresný súd už (ešte) spisom nedisponoval.

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, IV. ÚS 237/09, II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010, II. ÚS 445/2016, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou EŠLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím a predložením veci najvyššiemu súdu ešte pred doručením aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto už nemohol v čase doručenia ústavnej sťažnosti žiadnym

ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť priet'ahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať s'ťažovateľom označené právo.

15. Ani postup okresného súdu v období po právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/62/2023 z 26. marca 2025 o odmietnutí dovolania žalobcu nesignalizuje, že by okresný súd spôsobil v konaní zbytočné priet'ahy. Po vrátení veci v apríli 2025 rozhodol aj o výške náhrady trov konania, a to uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 12. mája 2025, teda v lehote jedného mesiaca, čo je bezpochyby ústavne akceptovateľné. Stav existujúceho rozhodnutia (aj keď v čase rozhodovania o ústavnej s'ťažnosti neprávoplatného) nevyhnutne výrazne znižuje stav právnej neistoty s'ťažovateľa, pokiaľ ide o výšku náhrady trov konania.

16. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej s'ťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil s'ťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú s'ťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej s'ťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

17. Keďže s'ťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní s'ťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 1. apríla 2025, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd ústavnú s'ťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom najvyššieho súdu:

18. Záver prijatý v predchádzajúcich bodoch platí aj o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní.

19. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že ústavná s'ťažnosť je zjavne neopodstatnená, pretože najvyšší súd ako dovolací súd (o dovolaní žalobcu) vo veci s'ťažovateľa rozhodol síce krátko, ale ešte pred podaním ústavnej s'ťažnosti uznesením z 26. marca 2025, pričom konanie na najvyššom súde trvalo necelé dva roky (od mája 2023 do marca 2025), a navyše, právna istota nastolená právoplatnými rozhodnutiami súdov nižšej inštancie nebola najvyšším súdom prelomená.

20. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci

nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019).

21. Po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, vychádzajúc z citovanej judikatúry, aktuálneho stavu napadnutého konania vzhľadom na predstreté skutkové okolnosti tejto veci a argumentáciu sťažovateľa prezentovanú v ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup najvyššieho súdu nie je poznačený priet'ahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa v uvedenej časti preto odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu